

Aan:
De heer Ali Karataş

In afschrift aan:
Provinciale Staten van Utrecht

ONDERWERP	Beantwoording schriftelijke vragen ex. art. 47 betreffende beleid energiebesparing bij bedrijven in provincie Utrecht	TELEFOONNUMMER	+31643563108
DATUM	22-11-2022	E-MAILADRES	karin.brakkee@provincie-utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-279699493-38553	DOMEIN/OPGAVE	SLO/energietransitie
CONTACTPERSOON	Karin Brakkee	TEAM	PL1
BIJLAGE			

Geachte heer Karataş,

Toelichting (vragensteller):

Het klimaatbeleid is even urgent als ambitieus. Niet alleen bewustzijn bij burgers over energiebesparing maar zeker ook bij bedrijven en grote industrieën is een belangrijke voorwaarde om het beleid te doen slagen. Op 13 oktober verscheen het artikel 'Besparing van energie in het bedrijfsleven faalt' in dagblad Trouw. Hierin wordt aangegeven dat enerzijds bedrijven veel te weinig inzetten op energiebesparing. En anderzijds de vergunningvoorschriften in gebreke zijn en toezicht en handhaving hierop door de Omgevingsdiensten nog niet de nodige organisatiekracht heeft.

GroenLinks maakt zich hier zorgen over omdat energiebesparing een belangrijk onderdeel is om de klimaatdoelstellingen te halen. Immers energie die we besparen, hoeven we ook niet op te wekken.

1. Bent u op de hoogte van de geschetste situatie? Kunt u aangeven hoe dit zich vertaalt naar de situatie in de provincie Utrecht?

Antwoord:

Wij zijn op de hoogte van de geschetste situatie. De omgevingsdiensten in de provincie Utrecht (RUD en ODRU) voeren toezicht uit op de energiebesparingsverplichting bij bedrijven die onder bevoegd gezag van de provincie of gemeenten vallen. In 2020 zijn zij hiermee gestart met ondersteuning vanuit het programma Energietransitie. Er is subsidie beschikbaar gesteld om extra controles uit te voeren. Toezichthouders zijn bijgeschoold en er is een tool ontwikkeld om stimulerend toezicht uit te kunnen voeren. Uit de controles en uit de informatie die bedrijven zelf aanleveren n.a.v. de landelijke informatieplicht energiebesparing, blijkt dat nog niet alle bedrijven voldoen aan de energiebesparingsplicht. Ook hebben nog niet alle bedrijven informatie aangeleverd. Bij bedrijven die een milieuvergunning hebben kan alleen energietoezicht worden uitgevoerd als eerst energiebepalingen zijn opgenomen in de vergunning. Bij ongeveer de helft van deze bedrijven zijn de energiebepalingen in de vergunning opgenomen.

2. Hebben we in de provincie Utrecht grote energieverbruikers en zo ja, welke zijn dat?

Antwoord:

De energiebesparingsplicht en informatieplicht energiebesparing geldt voor alle midden- en grootverbruikers met een verbruik van meer dan 50.000kWh of 25.000m³ gasequivalenten. Exacte aantallen hoeveel bedrijven dit betreft zijn niet voorhanden, aangezien netwerkbedrijven deze gegevens niet vrijgeven. Voor de hele provincie Utrecht gaan we uit van ongeveer 5800 inrichtingen.

Naast de energiebesparingsplicht zijn er nog andere regelingen waarbij het rijk aparte afspraken maakt met grote energieverbruikers zoals het Europese emissiehandelssysteem MEE/ ETS. In de provincie Utrecht zijn er 15 bedrijven die hieronder vallen. Deze bedrijven hebben specifieke afspraken gemaakt met de rijksoverheid over energiebesparing en vallen niet onder de energiebesparingsplicht wat betreft hun hoofdactiviteit, maar sinds kort wel wat betreft hun kantoren, garages, laboratoria en dergelijke.

3. In het artikel van Trouw wordt gesteld dat in nieuwe vergunningen voorwaarden opgenomen moeten zijn ten aanzien van energiebesparing, maar dat slechts 7 van de 29 Omgevingsdiensten de vergunningen hebben aangepast. Wat is de situatie hiervan bij de Omgevingsdiensten (ODRU, RUD) in de provincie Utrecht?

Antwoord:

De ODRU voert toezicht en handhaving uit bij 273 (milieu)vergunningplichtige inrichtingen (type C inrichting als bedoeld in het Activiteitenbesluit). Deze vallen onder bevoegd gezag van gemeenten.

- Ca. 10% vallen in de categorie kleinverbruikers (< 50.000 kWh/jaar en < 25.000 m³/jaar) waarvoor in de vergunning geen energievoorschriften nodig zijn anders dan registratieverplichting;
- Ca. 60% vallen in de categorie midden- of grootverbruikers en beschikken over een vergunning met actuele energievoorschriften;
- Ca. 30% vallen in de categorie midden- of grootverbruikers en beschikken over een vergunning waarin nog geen actuele energievoorschriften zijn opgenomen.

De RUD Utrecht voert toezicht en handhaving uit bij 280 (milieu)vergunningplichtige inrichtingen waarvan er 60 onder bevoegd gezag van de provincie vallen.

- Ca. 10% vallen in de categorie kleinverbruikers (< 50.000 kWh/jaar en < 25.000 m³/jaar) waarvoor in de vergunning geen energievoorschriften nodig zijn anders dan registratieverplichting;
- Ca. 30% vallen in de categorie midden- of grootverbruikers en beschikken over een vergunning met actuele energievoorschriften;
- Ca. 60% vallen in de categorie midden- of grootverbruikers en beschikken over een vergunning waarin nog geen actuele energievoorschriften zijn opgenomen.

Bij 60 van de in totaal 72 inrichtingen die onder bevoegd gezag van de provincie vallen, voert RUD het toezicht uit. Van de 60 inrichtingen vallen er 41 in de categorie midden- en grootverbruikers. Zij beschikken niet allemaal over vergunningen met actuele energievoorschriften. De overige 19 inrichtingen zijn kleinverbruikers.

Bij de overige 12 inrichtingen die onder bevoegd gezag van de provincie vallen, wordt toezicht en handhaving uitgevoerd door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG). Ook deze 12 inrichtingen beschikken niet allemaal over een vergunning met actuele energievoorschriften.

Vanaf 2023 vallen bedrijven met een milieuvergunning onder dezelfde energiebesparingsplicht als bedrijven zonder een vergunning die onder het Activiteitenbesluit milieubeheer vallen. Energievoorschriften hoeven vanaf dat moment niet meer in de omgevingsvergunning opgenomen te worden omdat de energieregelgeving dan automatisch van toepassing wordt. De omgevingsdiensten hebben om die reden besloten verdere actualisatie van vergunningen rondom het thema energie niet langer uit te voeren.

4. Stelt de provincie Utrecht, in aanvulling op de vereisten in de Wet milieubeheer en de Uitvoeringsverordening subsidie Energietransitie Provincie Utrecht 2021, aanvullende eisen/criteria t.a.v. energiebesparing bij

respectievelijk vergunningverlening en subsidieverlening? Zo ja, welke voorwaarden/criteria zijn dat en bij welke vergunningen en subsidies worden die eisen opgenomen?

Antwoord:

Bij vergunningverlening aan inrichtingen die wat betreft energie onder bevoegd gezag van de provincie vallen worden geen aanvullende eisen/ criteria opgenomen in de omgevingsvergunning boven op de landelijk geldende energieregeling.

Bij het verlenen van subsidie voor energiescans op basis van de provinciale subsidieregeling USET wordt in de subsidievoorwaarden opgenomen dat bedrijven minimaal moeten voldoen aan de energie-eisen uit de wet Milieubeheer. Bovenwettelijke energiemaatregelen worden gestimuleerd. Dit geldt ook voor deelnemers aan het Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed en de Green Deal Zorginstellingen.

Omgevingsdienst RUD heeft dit jaar voor de tweede keer subsidie bij de provincie aangevraagd voor stimulerend energietoezicht. Dit betekent dat zij bij energiecontroles adviseren over het treffen van bovenwettelijke energiemaatregelen, die een terugverdientijd van langer dan 5 jaar hebben.

5. Hoe staat het met de toezicht en handhaving op energiebesparing? Zowel vanuit de voorschriften die zijn opgenomen in vergunningen en subsidiebeschikkingen, als vanuit de energiebesparingsverplichting vanuit de Wet milieubeheer?

Antwoord:

Eind 2022 zullen door de omgevingsdiensten in totaal ongeveer 500 energiecontroles zijn uitgevoerd bij inrichtingen zowel vanuit de energiebesparingsplicht als vanuit de voorschriften die zijn opgenomen in omgevingsvergunningen. Gemeente Utrecht en gemeente Nieuwegein voeren zelf de controles uit. Zij hebben gezamenlijk ongeveer 1175 bedrijven gecontroleerd. Vanaf 2023 zijn er extra middelen voor controles beschikbaar via een landelijke SPUK-regeling. Zoals aangekondigd in de programmabegroting 2022 worden op dit moment de mogelijkheden om het aantal energiecontroles na 2024 verder op te schalen in kaart gebracht.

Bij de omgevingsdiensten is tot nu toe niet handhavend opgetreden als vervolgstap op energietoezicht omdat tot nu toe alle toezichttrajecten hebben geleid tot het treffen van de verplichte maatregelen.

Bij maatschappelijke organisaties die deelnemen aan het Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed en de Green Deal Zorginstellingen, en bij bedrijven die via de USET een subsidie ontvangen voor energiescans, monitoren we de voortgang van de energiebesparingsmaatregelen en koppelen deze informatie ook terug aan de omgevingsdiensten.

6. In aanvulling op het opnemen van eisen ten aanzien van energiebesparing in vergunningen en subsidieverleningen en het daarop toezien en handhaven, kan de provincie ook in gesprek met eigenaren van kantoren, industrie en andere bedrijfsruimten, en van daaruit tot afspraken komen over energiebesparing en verduurzaming.

Heeft uw college dergelijke afspraken gemaakt? Zo ja, wat zijn deze afspraken? Zo nee, is uw college bereid om hier het initiatief voor te nemen, bijvoorbeeld middels het sluiten van een convenant?

Antwoord:

Ja. In aanvulling op energiecontroles hebben we verschillende projecten opgezet voor verduurzaming van bedrijven en maatschappelijke organisaties. Zo is er een ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoed (gericht op 100 eigenaren met circa 300 tot 350 panden), een Green Deal voor zorginstellingen (op dit moment circa 110 panden met doorgroei naar circa 185) en start binnenkort een project gericht op verduurzaming van sportaccommodaties in het kader van het Utrechts Sportakkoord in samenwerking met Team Sportservice Utrecht en de aanpak SportNL Groen van NOC NSF (doelstelling is 100 sportverenigingen te ondersteunen).

Het ontzorgingsprogramma voor maatschappelijk vastgoed wordt met ingang van 1 januari 2023 uitgebreid naar 500 panden met aanvullende subsidie van het rijk.

In 2023 start het landelijke ontzorgingsprogramma voor het MKB waar we als provincie een vergelijkbare rol in krijgen als bij het ontzorgingsprogramma voor maatschappelijk vastgoed.

Via de provinciale Uitvoeringsverordening Subsidies Energietransitie (USET) kunnen gemeenten en ondernemersverenigingen subsidie krijgen voor een gezamenlijk plan om bedrijven te voorzien van energiescans en op basis daarvan energiemaatregelen te treffen per bedrijf. Enkele projectplannen zijn inmiddels toegekend (Wijk bij Duurstede en Veenendaal) en zo'n 20 projectplannen zijn in voorbereiding.

We zijn in overleg met het landelijke Programma Verduurzaming Bedrijventerreinen om bij de drie Utrechtse regio's een project op te zetten in aanvulling op de bestaande aanpakken. Het gaat hierbij o.a. om de realisatie van regionale energieloketten voor bedrijven en om de inzet van projectleiders/ accountmanagers die initiatieven nemen om samen met bedrijven plannen op te stellen voor verduurzaming van bedrijventerreinen.

Samen met ondernemers en andere overheden wordt een Green Deal voor bedrijventerrein Lage Weide in Utrecht voorbereid die zich richt op brede verduurzaming, inclusief de energietransitie.

7. Welke andere mogelijkheden ziet uw college om energiebesparing bij bedrijven verder te stimuleren?

Antwoord:

We onderzoeken op dit moment of er vanuit de provincie inzet nodig is voor verduurzaming van kantoren in aanvulling op de aanpak van gemeenten. In de regio Foodvalley wordt een concreet uitvoeringsplan opgesteld voor de label-C verplichting dat we bij beide andere regio's onder de aandacht brengen. Het toezicht hierop valt onder bouw- en woningtoezicht en ligt bij gemeenten. Alle ODRU-gemeenten hebben deze Label-C toezichtstaak inmiddels belegd bij de ODRU. De RUD-gemeenten pakken dit zelfstandig op.

In de programmabegroting 2023 hebben we opgenomen dat vanuit de landelijke 'Cluster 6'-aanpak het energieverbruik van de 45 industriële grootverbruikers (meer dan 1 miljoen m³ aardgas per jaar) in de provincie Utrecht in beeld wordt gebracht. Er wordt ook geïnventariseerd welke plannen zij hebben om op andere energiebronnen over te stappen. Indien nodig zullen we een aanpak ontwikkelen om de verduurzaming van deze groep bedrijven te versnellen.

Verder is op basis van de evaluatie van het Energiefonds Utrecht (SETU) de focus van het fonds verlegd van het financieren van met name projecten voor zonne-energie naar energiebesparing in de gebouwde omgeving. Dit betreft verbruik gerelateerd aan het pand en aan het productieproces: isolatie, warmte, apparaten, etc. SETU heeft al ervaring met het financieren van besparingsprojecten maar dit is maar een bescheiden onderdeel van de portfolio. Meer informatie over de evaluatie en heroriëntatie van SETU vindt u in de [statenbrief](#) Uitkomst evaluatie Energiefonds (SETU) van 20 september 2022 (PS2022MM76).

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen